

**DE LA SCHENGEN
LA PRUM**

CUPRINS

Considerații introductive.....	3
1. Aderarea la spațiul Schengen.....	5
1.1 Evoluția Schengen.....	5
1.2 Extinderea spațiului Schengen.....	8
1.3 Beneficii aduse de aderarea la spațiul Schengen.....	9
2. Tratatul de la Prüm.....	10
2.1 Context general.....	10
2.2 Domeniile de cooperare potrivit Tratatului de la Prüm.....	11
2.3 Deciziile Consiliului 2008/615/JAI privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special, în domeniul combaterii terorismului și a criminalității transfrontaliere și 2008/616/JAI privind punerea în aplicare a Deciziei Consiliului 2008/615/JAI.....	15
2.4 Stadiul implementării instrumentelor Prüm în România.....	16
Concluzii.....	17

CONSIDERAȚII INTRODUCTIVE

Uniunea Europeană, Schengen și Prüm

La începutul anilor 80 a demarat, la nivel european, o discuție în legătură cu importanța termenului **libertate de miscare**.

În anul 1984, fostul cancelar german Helmut Kohl s-a întâlnit cu președintele de atunci al Franței, François Mitterand, la trecerea frontierei « Goldene Brenn » din apropiere de Saarbrücken. Aici au luat decizia de a elimina controalele la frontiera dintre Germania și Franța. Nici unul dintre ei nu bănuise atunci ce însemnătate vizionară va avea acest gest pentru o Europă fără granițe interne și fără controale la frontiera dintre state. Viziunea lor a condus într-o primă fază la un **acord între Germania, Franța, Olanda, Belgia și Luxemburg, încheiat în 14 iunie 1985** pe nava "Astrid" aflată pe râul Mosel, în dreptul micii localități de frontieră **Schengen** din Luxemburg. Acordul este cunoscut și sub denumirea de **Schengen I**.

A urmat semnarea **Convenției de Aplicare a Acordului Schengen (CAAS)** sau **Schengen II**, la **19 iunie 1990**.

Tratatul privind Uniunea Europeană, semnat la 7 februarie 1992 la **Maastricht** și intrat în vigoare la **1 noiembrie 1993** se plasează dincolo de obiectivul economic inițial al Comunității Europene (realizarea unei piețe comune), marcând trecerea la o nouă etapă în procesul de creare a unei “uniuni din ce în ce mai strânse între popoarele Europei”.

Tratatul de la Maastricht a instituit o Uniune Europeană formată din cele 12 state membre ale Comunităților Europene: Belgia, Danemarca, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Luxemburg, Marea Britanie, Olanda, Portugalia și Spania, la care au aderat apoi încă 15 state (în 1995: Austria, Finlanda și Suedia, în 2004: Cipru, Estonia, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Republica Cehă, Slovacia, Slovenia și Ungaria, în 2007: Bulgaria și România).

Tratatul a consacrat instituția Uniunii Europene prin asemănarea cu un templu grec având la bază **trei piloni**, fiecare cu reguli și proceduri proprii, dar care se regăsesc sub un frontispiciu comun.

PRIMUL PILON

Dimensiunea comunitară

Cetățenia europeană
Libera circulație a bunurilor, serviciilor, persoanelor și capitalului
Politici comunitare
Uniunea economică și monetară

Pilonul Comunităților Europene (Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului-CECO, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice -CEEA sau Euratom și Comunitatea Economică Europeană -CEE, a cărei denumire este schimbată în Comunitatea Europeană) permite instituțiilor Uniunii să coordoneze politici comune și partajate în diverse domenii (piața unică, transporturi, concurență, monedă unică, ocuparea forței de muncă, educație, cultură, sănătate, protecția consumatorilor, cercetare, protecția mediului, agricultura și altele) urmând obiectivul **de coeziune economică și socială**.

AL DOILEA PILON

Politica Externă și de Securitate Comună (PESC)

Reprezintă cadrul acțiunilor comune ale statelor membre ale Uniunii Europene în acest domeniu.

AL TREILEA PILON

Cooperarea în domeniul Justiției și Afacerilor Interne (JAI)

Este cadrul cooperării dintre organele de poliție și de justiție din cele 27 state membre pentru consolidarea securității interne.

Nivelurile de cooperare sunt diferite. Dacă în primul pilon, instituțiile jucau un rol important în luarea deciziilor, în foarte multe domenii fiind luate prin majoritate calificată, în cadrul pilonilor al doilea și al treilea, cooperarea instaurată este de tip interguvernamental, rolul instituțiilor UE rămânând limitat.

Sistemul politic al Uniunii Europene este definit într-o serie de tratate și reflectă principiul democratic al separării puterilor în stat în puterea legislativă, executivă și juridică, iar în ceea ce privește procesul legislativ urmărește principiile subsidiarității și proporționalității.

Tratatele Uniunii Europene, succesoare Tratatului de la Maastricht

Anul	Documentul
1997 (în vigoare din 1999)	Tratatul de la Amsterdam
2001 (în vigoare din 2003)	Tratatul de la Nisa
2007 (în vigoare din 2009)	Tratatul de la Lisabona

La data de 27 mai 2005, șapte state membre ale Uniunii Europene au semnat la Prüm „*Tratatul între Regatul Belgiei, Republica Federală Germania, Regatul Spaniei, Republica Franceză, Marele Ducat de Luxemburg, Regatul Țărilor de Jos și Republica*

Austria privind aprofundarea cooperării transfrontaliere, în special în vederea combaterii terorismului, criminalității transfrontaliere și migrației ilegale”.

Denumit și **Schengen III**, tratatul are ca obiectiv intensificarea cooperării între statele semnatare în lupta împotriva terorismului, criminalității transfrontaliere și migrației ilegale, prin intermediul schimbului de date genetice (ADN), amprente digitale, înmatriculările de vehicule și alte date cu caracter personal. Tratatul prevede, de asemenea, constituirea de patrulare comune și alte forme de intervenție (însoțitori de securitate la bordul aeronavelor, asistență comună la evenimente de mare anvergură, etc.).

În data de **5 decembrie 2006** a fost semnat un **Acord de Implementare Tehnică și Administrativă (ATIA)** care conține prevederile necesare implementării tehnice și administrative a Tratatului.

La data de **1 decembrie 2009** a intrat în vigoare **Tratatul de la Lisabona** de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007. Una dintre modificările aduse de acest tratat este aceea că denumirea de *Tratat de instituire a Comunității Europene* a fost înlocuită cu *Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene*, iar referirea la *Comunitate* a fost înlocuită cu aceea de *Uniune*.

În partea a treia a acestui tratat este instituit Titlul V, denumit **„Spațiu de libertate, securitate și justiție”**, având 5 capitole:

- Dispoziții generale;
- Politici privind controlul la frontiere, dreptul la azil și imigrarea;
- Cooperare judiciară în materie civilă;
- Cooperare judiciară în materie penală;
- Cooperare polițienească

În prezent libertatea de circulație a persoanelor este asigurată pe teritoriul a 25 state **membre ale spațiului Schengen, fără controale la frontierele interne terestre și maritime – din Portugalia în Polonia și din Grecia în Finlanda** (Belgia, Franța, Germania, Luxemburg, Olanda, Italia, Portugalia, Spania, Grecia, Austria, Danemarca, Finlanda, Islanda, Norvegia, Suedia, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Slovenia, Slovacia, Elveția și Republica Cehă).

1. Aderarea la spațiul Schengen

1.1 Evoluția Schengen

Semnarea Acordului de la Schengen, la 14 iunie 1985, de către cele cinci părți contractante inițiale, Belgia, Olanda, Luxemburg, Germania și Franța se înscrie în logica construcției europene, în cadrul căreia unul dintre piloni este reprezentat de deschiderea frontierelor.

Grupul statelor Schengen a avut ca obiectiv comun desființarea controalelor la frontierele interne și intensificarea controalelor la granițele externe ale spațiului Schengen. De asemenea, a vizat o serie de măsuri compensatorii (pe termen scurt, introducerea metodei de control fără timp de așteptare, înființarea de puncte de control de frontieră comune, sau pe termen lung, conceperea și realizarea de măsuri compensatorii pentru securitatea internă, armonizarea diverselor legi, a politicii de vize, etc), cu scopul de a suplini desființarea controalelor la frontierele interne și de a împiedica o posibilă periclitate a securității interne în spațiul Schengen.

Acordul permite, totodată, statelor membre să reintroducă controlul de frontieră pentru o anumită perioadă de timp, dacă acest lucru este impus de securitatea națională¹.

Implementarea Acordului Schengen

Primele cinci state semnatare (Belgia, Olanda, Luxemburg, Germania, Franța) au fost de acord ca măsurile compensatorii prevăzute, pentru a evita periclitatea securității interne în urma deschiderii frontierelor, să fie reglementate printr-un acord între state, care urma să fie ratificat. Astfel, a urmat semnarea Convenției de Aplicare a Acordului Schengen (CAAS), la 19 iunie 1990. În momentul intrării în vigoare, în anul 1995, acesta a eliminat controalele la frontierele interne ale statelor semnatare și a creat o singură frontieră externă unde controalele se desfășoară conform unui set de reguli comune.

În urma reglementării dreptului de a circula liber în spațiul Schengen, s-au adoptat și o serie de măsuri compensatorii, respectiv:

- instituirea unui regim comun de vize;
- îmbunătățirea cooperării între autoritățile polițienești, vamale și judiciare;
- crearea și implementarea Sistemului Informatic Schengen (SIS).

Acquis-ul Schengen a fost integrat în acquis-ul comunitar, prin Tratatul de la Amsterdam din 1997, intrat în vigoare în 1999, prin două instrumente legislative :

-un protocol atașat Tratatului de la Amsterdam, numit **Protocolul Schengen**, care încorporează acquis-ul Schengen, în cadrul legislativ și instituțional al Uniunii Europene;

-introducerea unui nou capitol în cadrul Tratatului de instituire a Comunității Europene (TCE), respectiv Titlul IV „*Vize, azil, imigrație și alte politici privind libera circulație a persoanelor*”

În prezent, 30 de state fac obiectul reglementărilor din domeniul Schengen, respectiv cele 27 de state membre ale Uniunii Europene și 3 state care nu fac parte din Uniunea Europeană (Islanda, Norvegia și Elveția). Dintre aceste 30 de state, doar **25 de state aplică în totalitate acquis-ul Schengen** (Belgia, Franța, Germania, Luxemburg, Olanda, Cehia, Italia, Portugalia, Spania, Grecia, Austria, Estonia, Danemarca, Suedia, Finlanda, Islanda, Norvegia, Letonia, Lituania, Slovacia, Elveția, Malta, Slovenia, Polonia, Ungaria); cele 5 state, care sunt membre ale Uniunii Europene și care nu aplică în totalitate acquis-ul Schengen, sunt: Marea Britanie, Irlanda, Cipru, România, Bulgaria.

Irlanda și Marea Britanie au decis să participe doar în domeniul *cooperării polițienești*, fără a aplica politica din domeniul vizelor și controalelor la frontieră.

¹ Spre exemplu: Portugalia, în timpul Campionatului European de Fotbal din 2004.

Un stat care este supus unui regim special este și *Danemarca*, țară semnatară a Acordului Schengen, dar care are *dreptul de a opta să aplice orice măsură adoptată la nivel comunitar, pe problematica Schengen*.

Sistemul Informatic Schengen

Prevederile Titlului IV al CAAS (articolele 92 la 119) se referă la Sistemul Informatic Schengen (SIS).

Potrivit CAAS, fiecare stat membru are responsabilitatea de a crea un sistem național (N.SIS), prin care să se conecteze la unitatea centrală (CS.SIS), pentru a face schimb de informații. Conform acesteia „*Părțile Contractante creează și administrează un sistem de informare comun, denumit Sistemul Informatic Schengen, compus dintr-o secțiune națională existentă în cadrul fiecărei Părți Contractante și un serviciu de asistență tehnică. Sistemul Informatic Schengen permite autorităților desemnate de Părțile Contractante ca, prin intermediul unei proceduri de căutare automată, să aibă acces la semnalările cu privire la persoane și obiecte pentru controale la frontieră și verificări, dar și pentru alte controale ale poliției și ale autorităților vamale, exercitate în interiorul țării conform dreptului intern, precum și în cazul categoriei de semnalări prevăzute la articolul 96, pentru acordarea vizelor, a permiselor de ședere și pentru supravegherea străinilor în cadrul aplicării dispozițiilor privind circulația persoanelor din prezenta convenție*”.

SIS are ca obiectiv menținerea ordinii și securității publice, inclusiv a securității statului, și aplicarea dispozițiilor CAAS cu privire la circulația persoanelor pe teritoriul Părților Contractante, cu ajutorul informațiilor transmise prin acest sistem informatic. „Părțile contractante” reprezintă statele semnatare ale CAAS și membre ale spațiului Schengen.

1.2 Extinderea spațiului Schengen

Aderarea la spațiul Schengen înseamnă a deveni parte la un spațiu în care controalele la frontierele interne între statele membre au fost eliminate. Aceasta este diferența majoră între un stat Schengen și un stat membru al Uniunii Europene, din punctul de vedere al controalelor la frontierele interne.

După 19 iunie 1990 toate statele Uniunii Europene au solicitat integrarea dispozitivului Schengen, cu excepția Marii Britanii și a Irlandei care, având în vedere mai ales specificitatea lor insulară, nu doresc să fie legate prin aceste acorduri.

La grupul celor cinci state fondatoare s-au alăturat succesiv: Italia (27 noiembrie 1990), Spania și Portugalia (25 iunie 1991), Grecia (6 noiembrie 1992), Austria (28 aprilie 1995), Danemarca, Finlanda și Suedia (19 decembrie 1996), Islanda și Norvegia (2001), Slovenia, Slovacia, Cehia, Estonia, Lituania, Malta, Ungaria, Polonia, Letonia (în 2007 au fost eliminate controalele de la frontierele terestre și maritime, iar la sfârșitul lunii martie 2008 au fost eliminate controalele pentru zborurile interne Schengen în aeroporturi) și Elveția (2008).

Participarea Islandei și Regatului Norvegiei

Islanda și Norvegia au încheiat un acord de cooperare cu țările membre ale spațiului Schengen.

Alături de Suedia, Finlanda și Danemarca, Norvegia și Islanda iau parte la Uniunea Nordică a Pașapoartelor, în cadrul căreia au fost eliminate controalele la frontierele interne. Islanda și Norvegia au semnat un Acord cu UE în mai 1999, în urma căruia cele două state pot participa la elaborarea noilor instrumente legislative ale aquis-ului Schengen. Actele sunt adoptate doar de către statele membre UE, dar se aplică și Islandei și Norvegiei. În practică, această asociere ia forma unui Comitet mixt în afara cadrului UE, alcătuit din reprezentanți ai Islandei, Norvegiei, Consiliului UE și comisiei Europene.

Potrivit Deciziei 2009/1023/JAI, Islanda și Norvegia aplică unele prevederi ale Deciziilor: 2008/615/JAI a Consiliului privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și a criminalității transfrontaliere și 2008/616/JAI a Consiliului privind punerea în aplicare a deciziei anterior menționate.

State ce urmează a adera la spațiul Schengen

Liechtenstein a semnat, la data de 28.02.2008, Acordul de asociere la spațiul Schengen.

Cetățenii din Liechtenstein se bucură de dreptul la liberă circulație în interiorul Uniunii Europene și în Spațiul Economic European, așa cum este prevăzut în Directiva nr. 38/2004.

Cipru a devenit membru UE în 2004, asumându-și ca termen de aderare la spațiul Schengen anul 2009, însă aderarea a fost amânată.

România și Bulgaria – Aquis-ul Schengen a fost acceptat în totalitate odată cu pregătirile pentru aderarea la UE. Anul 2011 reprezintă orizontul de timp pentru aderarea celor două state membre UE la spațiul Schengen. Cele două state au fost supuse evaluărilor în următoarele domenii: cooperare polițienească (martie 2009), protecția datelor cu caracter personal (aprilie 2009), vize (iunie 2009), frontiere maritime (septembrie 2009), frontiere aeriene (noiembrie 2009), frontiere terestre (martie 2010). În primele cinci domenii de evaluare România a obținut un raport favorabil, iar în ceea ce privește evaluarea pe frontierele terestre, vizita de evaluare abia s-a încheiat, urmând a fi întocmit raportul de evaluare. Un singur domeniu a mai rămas a fi supus evaluării în ambele țări: Sistemul Informatic Schengen, vizita de evaluare fiind programată pentru noiembrie-decembrie 2010.

1.3 Beneficii aduse de aderarea la Spațiul Schengen

Aderarea la spațiul Schengen are ca efect ridicarea controalelor între frontierele interne ale statelor membre Schengen, care aplică în întregime aquis-ul Schengen, fiind creată o singură frontieră externă unde controalele se desfășoară conform unui set de reguli clare în materie de vize, migrație, azil, precum și măsuri referitoare la cooperarea polițienească, judiciară sau vamală.

Ridicarea controalelor între frontierele interne ale statelor membre Schengen

Trecerea frontierei se poate realiza indiferent de oră și prin orice loc, iar cetățenii statelor membre care călătoresc în spațiul Schengen trebuie să aibă asupra lor un document de

identitate valabil. Trecerea frontierelor interne poate fi asemănată cu o călătorie în interiorul țării.

Controalele la frontierele interne Schengen pot fi introduse pentru o perioadă limitată în timp din motive de ordine publică sau securitate națională, decizie ce este luată la nivelul fiecărui stat membru Schengen.

Libertate de circulație a persoanelor

Reprezintă beneficiul adus de aderarea la spațiul Schengen însă, odată cu eliminarea controalelor la frontiere crește și pericolul pentru securitatea internă a țărilor implicate.

În compensație, a fost necesară adoptarea unor măsuri pentru întărirea securității la granițele externe ale Uniunii și totodată sporirea cooperării forțelor de poliție și autorităților judiciare în vederea combaterii criminalității transfrontaliere.

Sistemul Informatic Schengen, asistența operativă reciprocă și schimbul direct de informații între forțele de poliție, precum și supravegherea și urmărirea transfrontalieră a infractorilor reprezintă mijloace de luptă împotriva terorismului, crimei organizate, traficului de ființe umane și a imigrației ilegale. În același timp, a fost adoptat un set de reguli uniform, care să asigure cetățenilor statelor membre protecția datelor cu caracter personal împotriva oricărei încălcări a drepturilor fundamentale.

Deplasarea accentuată a migranților a erodat treptat abilitatea statelor membre de a controla frontierele naționale, iar această putere redusă a devenit o caracteristică permanentă a Europei de astăzi. Confruntându-se cu aceste provocări transfrontaliere, cetățenii europeni cer mai multă acțiune și mai multă siguranță atât la nivel național, cât și la nivel european.

Libera circulație a serviciilor

Prin libera circulație a serviciilor se elimină restricțiile privind libertatea de a presta servicii în cadrul comunității cu privire la resortisanții statelor membre stabiliți într-un alt stat al comunității decât cel al beneficiarului serviciilor.

Libera circulație a capitalurilor

În măsura necesară bunei funcționări a pieței comune, statele participante elimină treptat, în relațiile dintre ele, restricțiile impuse circulației capitalurilor aparținând rezidenților statelor membre, precum și tratamentul discriminatoriu în baza cetățeniei ori naționalității sau a reședinței ori sediului social al părților sau a locului plasamentului de capital. La încheierea perioadelor de tranziție solicitate de statele aderente nu se mai aplică nici un fel de restricții plăților curente aferente circulației capitalurilor între statele membre.

2. TRATATUL DE LA PRÛM

2.1. Context general

Migrația este frecvent asociată cu globalizarea din perspectiva economiei mondiale, iar acest fapt a dat naștere la numeroase incertitudini și dezbateri politice în Europa unitară. Astfel, administrarea frontierelor externe ale UE reprezintă, cu siguranță, una dintre provocările majore pe care Uniunea va trebui să le înfrunte în viitor. De aceea, este important ca UE să continue dezvoltarea spațiului de libertate, securitate și justiție .

Frontierele încorporează un concept geopolitic, dar, în ultima jumătate a secolului al XX-lea s-a mai adăugat o a treia dimensiune, cea umană, care a devenit treptat mai importantă din punct de vedere politic. Obținerea unei vize și trecerea frontierei externe trebuie să se facă simplu și rapid pentru călătorii de bună-credință. De asemenea, contactele dintre oamenii din zonele de frontieră și între membrii familiei trebuie facilitate. Astfel, o ultimă provocare o reprezintă menținerea credibilității după desființarea controalelor la frontierele interne.

Consiliul European și-a exprimat convingerea că este **necesar un concept pentru schimbul transfrontalier de informații privind urmărirea penală**, în vederea întăririi zonei de libertate, securitate și justiție a Uniunii Europene.

Prin urmare, a fost adoptat **principiul disponibilității**, care prevede **înființarea unei rețele de informații**, în prezent funcțională. Obiectivul acesteia este de a permite personalului de aplicare a legii din toate statele membre să obțină de la oricare alt stat membru informațiile de care au nevoie pentru a-și rezolva sarcinile.

Un pas important în realizarea acestui deziderat îl reprezintă semnarea Tratatului de la Prüm , în orașul german cu același nume, la data de 27 mai 2005. Statele semnatare sunt: Germania, Austria, Luxemburg, Belgia, Olanda, Franța și Spania, tratatul având ca obiect **întărirea cooperării între statele semnatare în lupta împotriva terorismului, criminalității transfrontaliere și migrației ilegale**.

Convenția prevede, printre altele, schimbul de informații privind profilele genetice (ADN), datele dactiloscopice, datele de înregistrare a vehiculelor și alte date cu caracter personal. Convenția este o soluție la nivel organizațional și tehnic, nu doar un simplu instrument de cooperare la nivel comunitar.

La data de 05.12.2006, la Bruxelles s-a semnat **Acordul de Implementare a Tratatului (ATIA)**.

Scopul Acordului de Implementare este identificarea prevederilor necesare aplicării și implementării tehnice și administrative a Tratatului.

Acest document conține prevederi cu privire la **profilele ADN, datele dactiloscopice, datele de înregistrare a vehiculelor și cooperarea polițienească**.

2.2 Domeniile de cooperare potrivit Tratatului de la Prüm

Tratatul se concentrează, în principal, asupra îmbunătățirii schimbului de date dintre autoritățile de aplicare a legii din statele semnatare și acoperă trei domenii reglementate de legislația europeană:

- terorismul,
- criminalitatea transfrontalieră,
- migrația ilegală.

Pe lângă îmbunătățirea schimbului de date, tratatul prevede:

- compararea profilurilor ADN, amprentelor și datelor cu privire la înmatricularea autovehiculelor;
- schimbul de date personale și de altă natură în legătură cu evenimentele majore;
- măsuri pentru prevenirea atacurilor teroriste (schimbul de date personale, introducerea ofițerilor înarmați la bordul aeronavelor);
- măsuri pentru combaterea migrației ilegale (măsuri comune de repatriere);
- operațiuni comune;
- în cazuri de urgență, acțiuni în teritoriul altei părți contractante fără consimțământul anterior al acesteia;
- asistența în cazul unor evenimente majore, dezastre și accidente grave.

Schimbul de date genetice

Toate părțile semnatare vor înființa și gestiona baze de date ADN în vederea investigării faptelor penale.

Părțile contractante vor garanta că datele de referință din bazele naționale ADN vor fi disponibile, pentru a proceda la o consultare automată, prin compararea profilurilor ADN de către celelalte țări. Datele de referință sunt stocate în baza ADN având un cod de referință, care realizează legătura cu Sistemul Național de Date Genetice Judiciare (SNDGJ), ce conține datele de identificare ale persoanei.

Dacă în urma unei căutări automate, se constată o potrivire între profilul ADN transmis și un profil ADN înregistrat în baza de date a unei alte țări (*HIT= răspuns pozitiv*), statul care a inițiat căutarea va fi informat pe cale automată despre această potrivire și despre codul din baza SNDGJ. După ce a primit răspunsul, acest stat poate cere autorităților celuilalt stat datele personale corespondente, prin intermediul punctelor de contact naționale (în cazul României punctul național de contact este **Centrul de Cooperare Polițienească Internațională**).

Ampreentele

În vederea investigării faptelor penale, părțile semnatare ale Tratatului de la Prum vor putea consulta în mod automat datele din bazele dactiloscopice ale celorlalte țări membre. Datele de referință nu conțin decât date dactiloscopice (amprente papilare) și o un cod unic de identificare, fără a permite identificarea directă a persoanei implicate.

Dacă, în urma verificării automate în bazele de date dactiloscopice ale celorlalte țări membre, o țară constată o potrivire (HIT) între datele dactiloscopice căutate și amprente din baza de date a unei alte țări, statul care a inițiat căutarea se va adresa punctului de contact național al celuilalt stat (în cazul României punctul național de contact este **Centrul de Cooperare Polițienească Internațională**), care îi va furniza datele de identificare ale persoanei.

Schimbul de date suplimentare este guvernat de legislația statului solicitat.

Germania și Austria au fost primele care au început compararea automată a bazelor de date naționale, iar Spania le-a urmat. Rezultatele au început, deja, să fie vizibile, Austria și Germania putând verifica reciproc conținutul bazelor de date cu informații despre ADN încă din luna decembrie 2008. Această dată marchează momentul inițial în care două state își acordă acces reciproc la bazele de date ale polițiilor naționale.

După cum evidențiază ministrul german de interne, Wolfgang Schaubler, doar în primele opt săptămâni de funcționare la verificările din partea Germaniei au rezultat în 1500 de *hit-uri* în bazele de date austriece, în timp ce cercetările austriece s-au soldat cu 1400 de *hit-uri* în bazele de date germane. Dintre acestea în 32 de cazuri era vorba despre cercetări legate de omucidere.

Fiecare dintre rezultatele găsite în bazele de date sunt ulterior atent verificate, deoarece crimele nu pot fi rezolvate doar pe baza informațiilor despre ADN.

Referitor la această formă de cooperare, s-au ridicat unele semne de întrebare: au statele membre capacitatea tehnologică de a adera la un astfel de principiu? Dețin toate statele membre baze de date ADN?².

Mai mult, a fost înaintată de unii critici³ ipoteza că grupul Prüm va submina eforturile comunitare de împărtășire a informațiilor în UE ca un întreg, din moment ce doar o mână de țări sunt implicate în Prüm. Aceste suspiciuni s-au risipit, însă, iar Tratatul de la Prüm s-a dovedit a fi cel mai bun mod de a încuraja accesul reciproc la bazele naționale de date. Progresele rapide înregistrate de țările partenere Prüm, au determinat și alte State UE să adopte sistemul Prüm⁴.

² Hugo Brady (Senior Research Fellow pentru Centrul pentru Reformă Europeană) considera că ideea Programului de la Haga din 2004 (până în 2008, toate polițiile naționale să-și acorde acces reciproc la propriile baze de date), nu este realistă, pentru că, pe de o parte, încă există state membre care nu au ce să împărtășească în acest sens, cum ar fi cazul Italiei sau al Poloniei care nu au baze de date ADN funcționale. Pe de altă parte, există state membre ale căror prevederi legislative, în materia recoltării și păstrării datelor ADN, nu sunt compatibile. În speță, poliția britanică are dreptul să recolteze probe ADN de la orice persoană arestată, date care vor fi păstrate permanente în bază, pe când în Suedia, înregistrările ADN nu pot fi păstrate decât pentru cei care au executat cel puțin doi ani de închisoare și, în nici un caz, nu pot fi păstrate permanente. Vezi Hugo Brady, „*The EU and the Fight against Organised Crime*”, Londra: Centrul pentru Reformă Europeană, aprilie 2007.

³ Hugo Brady, vezi nota de mai sus.

⁴ În ciuda părerilor unor critici – Thierry Balzacq/Didier Bigo/ Sergio Carrera/Elspeth Guild – „*Security and the Two-level Game: The Treaty of Prüm, the EU and the Management of Threats*”, Brussels: Centre

Astfel, în februarie 2007⁵, statele membre au fost de acord să încorporeze, cel puțin o parte dintre reglementările Prüm (cele privind accesul reciproc la bazele naționale de date) în cadrul normativ european, ceea ce a reprezentat un important salt în procesul de schimb de informații la nivel transfrontalier.

Baze de date cu privire la vehicule

Pot fi accesate în cursul urmăririi penale și pentru înlăturarea pericolelor la adresa ordinii și securității publice, inclusiv pentru înlăturarea unei presupuse amenințări la adresa securității publice. Accesul direct (online) la bazele de date va fi efectuat în concordanță cu legislația statului solicitant.

Categorii de date:

- date cu privire la proprietari;
- date cu privire la vehicule.

Date personale și de altă natură în legătură cu evenimentele majore

Pentru prevenirea săvârșirii de infracțiuni și pentru înlăturarea pericolelor la adresa ordinii și securității publice, la inițiativa unui stat, pot fi schimbate date cu caracter personal și alte categorii de date, fără a fi nevoie de o solicitare prealabilă.

Schimbul de informații pentru prevenirea infracțiunilor de terorism

Tratatul prevede un pachet de măsuri de securitate pentru prevenirea infracțiunilor de terorism :

- introducerea ofițerilor înarmați la bordul aeronavelor;
- În articolul 16 din tratat este stipulat faptul că, în scopul prevenirii atacurilor teroriste, părțile contractante pot să furnizeze informații, prin intermediul punctelor de contact naționale, cu privire la datele personale și de altă natură dacă, din anumite motive, se bănuiește că persoanele vor comite infracțiuni;
- Paragraful 4 din acest articol este foarte important deoarece permite autorității care transmite datele impunerea de condiții cu privire la folosirea ulterioară a datelor transmise.

Tratatul oferă posibilitatea furnizării informațiilor fără a fi necesară o solicitare anterioară a altei părți contractante.

Air marshals

În sensul prevederilor tratatului, prin *air marshals* înțelegem ofițerii sau personalul pregătit corespunzător pentru menținerea securității la bordul aeronavelor. Art. 17 dă

for European Policy Studies, ianuarie 2006 – autori care au criticat cu înverșunare Tratatul, catalogându-l drept o importantă forță politică împotriva zonei de libertate, securitate și justiție a UE.

⁵ Cu ocazia Consiliului JHA din 15 februarie 2007.

posibilitatea părților contractante să decidă asupra introducerii ofițerilor de securitate la bordul aeronavelor înregistrate într-un stat semnatar. Singura condiție impusă de tratat este eliberarea unei notificări scrise cu cel puțin trei zile înaintea zborului în cauză. Excepțional, în cazul unui pericol iminent, notificarea trebuie emisă cel târziu înainte de aterizare.

Notificarea trebuie să conțină:

- perioada desfășurării misiunii
- detaliile zborului
- numărul de membri ai echipei de securitate
- numele complet al acestora
- numărul pașapoartelor acestora
- tipul, marca și seria armelor din dotare
- cantitatea și tipul muniției
- echipamentul necesar îndeplinirii îndatoririlor de serviciu.

Restricții impuse membrilor înarmați ai echipei de securitate când se află pe teritoriul altei părți contractante:

- interzicerea părăsirii aeronavei, a accesului în aerogări sau în zonele de securitate restricționate ale acestora, dacă nu sunt escortați de un reprezentant al autorităților competente
- armele și muniția trebuie depozitate, spre păstrare supravegheată, în locurile desemnate de autoritatea națională competentă a celeilalte părți contractante.

Forme comune de intervenție

În scopul menținerii ordinii, securității publice și prevenirii criminalității, părțile contractante pot organiza patrulare sau alte forme de intervenție comune pe teritoriul unui alt stat membru. În conformitate cu legislația națională, statul gazdă poate conferi puteri suverane ofițerilor celorlalte părți contractante sau, în măsura în care legislația o admite, poate permite ofițerilor străini exercitarea propriilor puteri suverane.

Condiții:

- ofițerii străini trebuie să respecte îndrumările ofițerilor din statul gazdă
- puterile suverane pot fi exercitate doar în prezența ofițerilor statului gazdă
- ofițerii părților contractante trebuie să respecte legislația statului gazdă
- responsabilitatea acțiunilor lor va fi asumată de statul gazdă

Uzul de armă:

- armele, muniția și celelalte echipamente pot fi folosite doar în legitimă apărare;
- în anumite cazuri și în conformitate cu legislația națională, uzul de armă poate fi exercitat și în alte situații.

Măsuri în cazul unui pericol iminent

Ofițerii unei părți contractante, în situații urgente, pot traversa frontiera comună, către o altă parte contractantă, fără autorizația prealabilă a acesteia și pot acționa în zona

limitrofă frontierei pentru înlăturarea oricărui pericol iminent pentru viața și integritatea fizică a persoanelor.

Condiții:

- ofițerii străini trebuie să respecte îndrumările ofițerilor din statul gazdă;
- puterile suverane pot fi exercitate doar în prezența ofițerilor statului gazdă;
- ofițerii părților contractante trebuie să respecte legislația statului gazdă.

Responsabilitatea:

- responsabilitatea pentru măsurile întreprinse de ofițerii care au traversat frontiera va fi asumată de statul gazdă.

Asistența în cazul unor evenimente majore, dezastre și accidente grave

Autoritățile competente ale părților contractante se vor asista reciproc, în conformitate cu propria legislație, cu privire la evenimentele majore care implică masele, dezastre sau accidente grave⁶.

Mijloace de asistență:

- notificarea și schimbul de informații în cazul apariției unor situații cu impact transfrontalier
- întreprinderea și coordonarea măsurilor necesare în cazul apariției unor situații cu impact transfrontalier
- detașarea unor ofițeri, a altor specialiști și furnizarea de echipament la cererea unei părți contractante.

2.3. Deciziile Consiliului 2008/615/JAI privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și a criminalității transfrontaliere și 2008/616/JAI privind punerea în aplicare a Deciziei Consiliului 2008/615/JAI

Procesul de implementare a celor două decizii Prüm în legislațiile naționale ale statelor membre ale U.E. ar trebui să dureze între 1 și 3 ani, astfel:

-1 an, regulă generală pentru implementarea acestora;

-3 ani, pentru implementarea „Capitolului 2” din decizia de transpunere (615/2008/JAI) și a prevederilor aferente din cea de implementare (616/2008/JAI). Acest capitol se referă la schimbul automat de date genetice, dactiloscopice și de înmatriculare a vehiculelor.

Trebuie precizat faptul că, întrucât statele europene nu au ajuns la un numitor comun în ceea ce privește anumite aspecte prevăzute în Tratat (însoțitorii înarmați la bordul aeronavelor, migrația ilegală, măsuri în caz de pericol iminent și cooperarea la cerere), acestea nu au fost preluate în textul deciziilor Consiliului 2008/615/JAI și 2008/616/JAI.

⁶ Și sub acest aspect, Tratatul a suscitat controverse la nivel european. În consecință, unele state comunitare, precum Marea Britanie sau Republica Cehă se opun aplicării acestor prevederi. Britanicii sunt extrem de reticenți și invocă o anchetă a Parlamentului olandez din 1996, când s-a descoperit că tone de droguri au fost „exportate” din Olanda în Marea Britanie, cu oblăduirea ofițerilor olandezi sub acoperire, operațiune de care, evident, Londra nu fusese înștiințată.

2.4. Stadiul implementării instrumentelor Prüm în România

Prin **Legea nr. 146/2008** România a aderat la Tratatul de la Prüm. Această lege conține și declarația privind participarea României la formele de cooperare instituite prin Tratat. La depunerea instrumentelor de aderare, partea română comunică depozitarului punctele de contact conform prevederilor art. 42 din Tratat.

În prezent, legislația națională nu prevede reglementări referitoare la forme comune de intervenție, situația urmând a fi reglementată prin modificarea și completarea OUG 103/2006.

De asemenea, este în fază de definitivare Proiectul de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea metodologiilor de punere în aplicare a *Legii nr.76/2008 privind organizarea și funcționarea Sistemului Național de Date Genetice Judiciare* și pentru crearea cadrului legal intern necesar aplicării Deciziei 2008/615/JAI a Consiliului în ceea ce privește transferul automatizat al profilurilor genetice.

În domeniul schimbului automat de date referitor la înmatricularea vehiculelor se urmărește crearea cadrului legislativ printr-un Proiect de Hotărâre de Guvern care să reglementeze modalitatea de finanțare a cheltuielilor generate de utilizarea Sistemului EUCARIS (cotizație anuală).

Conform celei de-a 7-a Decizii a Comitetului de Miniștri (art 43 din Tratat), document aprobat la data de 23.09.2009 de ministrul administrației și internelor, România a operaționalizat schimbul de date în următoarele domenii:

- schimbul automat de date ADN, în cooperare cu partenerii austrieci (din octombrie 2009), iar din februarie 2010 țara noastră este în faza de teste cu Olanda, pe același domeniu;
- schimbul de date conform art. 14 (transmiterea datelor cu caracter personal, cu ocazia unor evenimente majore, cu impact transfrontalier) și art. 16 (transmiterea de informații pentru prevenirea infracțiunilor de terorism) din Tratatul Prüm.

Anterior transmiterii proiectului acestei decizii, Germania a derulat o procedură scrisă prin care s-a obținut acordul statelor semnatare cu privire la introducerea acestora pe lista statelor care au operaționalizat schimbul de date conform prevederilor Tratatului de la Prüm. Autoritățile competente române au consultat punctele naționale de contact și au transmis partenerilor germani intenția de a fi incluși în Decizia a 7-ea a Comitetului de Miniștri.

În România, în vederea monitorizării măsurilor ce revin fiecărei instituții cu responsabilități în domeniul Prüm și pentru o abordare unitară la toate nivelurile (legislativ, instituțional, financiar și pregătire), în conformitate cu prevederile stipulate de cele două decizii, a fost întocmit un **Plan de Acțiune Prüm**. Acesta a fost aprobat în ședința de guvern din data de 05.05.2010.

În ceea ce privește schimbul automat de date referitoare la **înmatricularea vehiculelor** și asigurarea schimbului automat de **date dactiloscopice**, evaluarea se va face conform procedurii descrise și în termenul prevăzut în Deciziile Consiliului

615/2008/JAI și 616/2008/JAI. Astfel, în urma discuțiilor purtate cu reprezentanții Direcției Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor, stabilit ca fiind punct național de contact pentru schimbul automat de date privind înmatricularea vehiculelor, atât în ceea ce privește *incoming requests*, cât și în ceea ce privește *outgoing requests*, s-a concluzionat că acest domeniu va fi gata pentru evaluare în a doua jumătate a anului 2010.

Referitor la schimbul automat de date dactiloscopice, s-au făcut pași importanți pentru obținerea unei finanțări din partea Elveției în cadrul Fondului de Coeziune (aproximativ 1,5 mil CHF), fonduri care vor fi utilizate pentru operaționalizarea schimbului automat de date dactiloscopice astfel încât România să fie pregătită pentru evaluare la începutul anului 2011.

CONCLUZII

Introducerea Aquis-ului Schengen în cadrul legislativ al Uniunii Europene a determinat obligativitatea preluării complete a acestuia de către statele candidate care au solicitat aderarea la UE. După adoptarea și transpunerea la nivel național de către statele candidate a reglementărilor Schengen este necesar ca acestea să demonstreze capacitatea de a securiza, în mod eficient, viitoarea graniță exterioară a uniunii împotriva migrației ilegale, de a preveni și a combate eficient criminalitatea transfrontalieră și de a dezvolta, înaintea aderării, o poliție și o justiție eficiente, conforme statului de drept având o bună pregătire și dotare, precum și o administrație eficientă pe probleme de azil, refugiați și străini.

Eliminarea controalelor la frontierele interne se poate realiza atunci când, în statele candidate, este garantat un standard de securitate suficient, iar acesta a fost supus examinării de către Comisia Permanentă Schengen. În această ordine de idei, Uniunea Europeană trebuie să întreprindă eforturi serioase, pe termen scurt și mediu, pentru a garanta o integrare a statelor candidate. Prin urmare, țările candidate trebuie să preia, într-un interval relativ scurt, întreg aquis-ul comunitar în domeniul politicii interne a Uniunii Europene și să-l transforme în drept național. Un rol important revine în acest context adaptării țărilor candidate la aquis-ul Schengen.

Cele două aspecte importante pentru a asigura succesul demersului sunt finanțarea creării bazelor de date și protecția acestora. De aceea, instituțiile europene trebuie să identifice mijloace care să asigure armonizarea la nivel european și, în același timp, să sprijine statele membre în finanțarea sistemului. Dacă se va asigura acest lucru, implementarea va fi mult mai facilă și rezultatele vor fi pozitive.